

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

دانشکده اقتصاد و حسابداری

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

رشته: حسابداری

گرایش: حسابداری

عنوان:

تأثیر چرخه عمر شرکت بر جریان نقد عملیاتی و عدم تقارن زمانی جریان

نقد عملیاتی

استاد راهنما:

دکتر فرزانه حیدرپور

استاد مشاور:

دکتر افسانه توانگر

پژوهشگر:

مجتبی رضایی روشن

زمستان ۱۳۹۳

به نام خدا
منشور اخلاق پژوهش

با یاری از خداوند سبحان و اعتقاد به اینکه عالم محضر خداوند است و همواره ناظر بر اعمال انسان و به منظور پاس داشت مقام بلند دانش پژوهش و نظر به اهمیت جایگاه و دانشگاه در اعتلای فرهنگ و تمدن بشری ما دانشجویان و اعضای هیات علمی واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی متعهد می گردیم.

اصول زیر را در انجام فعالیت های پژوهشی مد نظر قرار داده و از آن تخلفی نکنیم:

۱- اصل برائت: التزام به برائت جویی از هرگونه رفتار غیر حرفه ای و اعلام موضوع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را به شائب های غیر علمی می پالایند.

۲- اصل رعایت انصاف و امانت: تعهد به اجتناب از هرگونه جانب داری غیر علمی و حفاظت از اموال تجهیزات و منابع در اختیار.

۳- اصل ترویج: تعهد به رواج دانش و اشاعه نتایج تحقیقات و انتقال آن به همکاران علمی و دانشجویان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.

۴- اصل احترام: تعهد به رعایت حریم ها و حرمت ها در انجام تحقیقات و رعایت جانب نقد و خودداری از هرگونه حرمت شکنی.

۵- اصل رعایت حقوق: التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهیدگان (انسان حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.

۶- اصل راز داری: تعهد به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد سازمان ها و کشورهای و کلیه افراد و نهادهای مرتبط با تحقیق.

۷- اصل حقیقت جویی: تلاش در راستای پی جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از هرگونه پنهان سازی حقیقت.

۸- اصل مالکیت مادی و معنوی: تعهد به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه همکاران پژوهش.

۹- اصل منافع ملی: تعهد به رعایت مصالح ملی و در نظر داشتن پیشبرد و توسعه کشور در کلیه مراحل پژوهش.

امضاء پژوهشگر:

تقدیم به:

پدر و مادر عزیز و مهربانم

که در سختی ها و دشواری های زندگی، همواره یاری دلسوز و فداکار و پشتیبانی محکم و مطمئن

برایم بوده اند.

همسرم:

به پاس قدردانی از قلبی آکنده از عشق و معرفت که محیطی سرشار از سلامت،

امنیت، آرامش و آسایش برای من فراهم آورده است.

با تشکر و سپاس میکران از:

پدر و مادر عزیزم به خاطر همه ی تلاشهای محبت آمیزی که در دوران مختلف زندگی

ام انجام داده اند و بامهربانی چگونه زیستن را به من آموخته اند.

همسر مهربانم که در تمام طول تحصیل همراه و همگام من بوده است

استادان فرزانه و فرهیخته ای که در راه کسب علم و معرفت مرا یاری نمودند.

آنان که در راه کسب دانش راهنمایم بودند.

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب مجتبی رضایی روشن دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۸۸۰۶۵۰۷۵۷۰۰ در رشته حسابداری که در تاریخ ۱۳۹۳/۱۱/۰۴ از پایان نامه خود تحت عنوان : تأثیر چرخه عمر شرکت بر جریان نقد عملیاتی و عدم تقارن زمانی جریان نقد عملیاتی با کسب نمره ۲۰ و درجه عالی دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه ، کتاب ،مقاله و...) استفاده نموده ام ، مطابق ضوابط و رویه های موجود ، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.

۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح ،پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل ، قصد استفاده و هر گونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و از این پایان نامه داشته باشم ، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود ، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی :

تاریخ و امضاء

بسمه تعالی

در تاریخ : ۹۳/۱۱/۰۴

دانشجوی کارشناسی ارشد آقای مجتبی رضایی روشن از پایان نامه خود دفاع نموده و
با نمره ۲۰ بحروف بیست و با درجه عالی مورد تصویب قرار گرفت .

امضاء استاد راهنما:

بسمه تعالی

دانشکده اقتصاد و حسابداری

(این چکیده به منظور چاپ در پژوهش نامه دانشگاه تهیه شده است)

نام واحد دانشگاهی: تهران مرکزی کد واحد: ۱۰۱	کد شناسایی پایان نامه: ۱۰۱۲۱۳۰۱۹۳۱۰۴۲
عنوان پایان نامه: تأثیر چرخه عمر شرکت بر جریان نقد عملیاتی و عدم تقارن زمانی جریان نقد عملیاتی	
نام و نام خانوادگی دانشجو: مجتبی رضایی روشن	تاریخ شروع پایان نامه: نیمسال دوم ۹۲-۹۳
شماره دانشجویی: ۸۸۰۶۵۰۷۵۷۰۰	تاریخ اتمام پایان نامه: ۹۳/۱۱/۰۴
رشته تحصیلی: حسابداری	
استاد راهنما: دکتر فرزانه حیدرپور	
استاد مشاور: دکتر افسانه توانگر	
<p>چکیده پایان نامه (شامل خلاصه، اهداف، روش های اجرا و نتایج به دست آمده):</p> <p>هدف این تحقیق بررسی تأثیر چرخه عمر شرکت بر جریان نقد عملیاتی و عدم تقارن زمانی جریان نقد عملیاتی بوده است. ابتدایس از بررسی ادبیات چرخه عمر شرکت، متغیرهای اندازه، سن، مخارج سرمایه ای و رشد فروش شرکت به عنوان ویژگیهای توصیف کننده چرخه عمر شرکت تعیین گردیدند. این متغیرها بر مبنای رویه های متداول اندازه گیری در ادبیات چرخه عمر شرکت اندازه گیری شدند. قلمرو مکانی این تحقیق، شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و قلمرو زمانی این تحقیق بین سالهای ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۱ بوده که نشان میدهد که اثر چرخه عمر شرکت بر جریان نقد عملیاتی و عدم تقارن زمانی جریان نقد عملیاتی معنی داری باشد. همچنین، تعداد ده فرضیه به منظور بررسی رابطه بین هر یک از متغیرهای تحقیق تدوین گردیده است. از اینرو، چرخه عمر و ویژگیهای چرخه عمر شرکت (اندازه شرکت، سن شرکت، مخارج سرمایه ای و رشد فروش شرکت) به عنوان متغیر مستقل و جریان نقد عملیاتی و عدم تقارن زمانی جریان نقد عملیاتی به عنوان متغیرهای وابسته تعیین شدند. به منظور آزمون فرضیه ها با استفاده از نسخه ۷ نرم افزار EVIEWS بهره بردیم. یافته های پژوهش نشان می دهد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد چرخه عمر شرکت بر جریان نقد عملیاتی و عدم تقارن زمانی جریان نقد عملیاتی تأثیر دارد بطوریکه رابطه مثبت و معناداری بین چرخه عمر و ویژگیهای آن با جریان نقد عملیاتی و رابطه معکوس و منفی با عدم تقارن زمانی جریان نقد عملیاتی دارد.</p>	

مناسب است

تاریخ و امضاء:

نظر استاد راهنما برای چاپ در پژوهش نامه دانشگاه

مناسب نیست

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: کلیات تحقیق
۲	۱-۱- مقدمه
۳	۲-۱- بیان مساله
۴	۳-۱- هدف های تحقیق
۵	۴-۱- اهمیت موضوع تحقیق و انگیزه انتخاب آن
۷	۵-۱- فرضیه های تحقیق
۷	۶-۱- تعاریف متغیرها و واژه های کلیدی
۸	۶-۱-۱- چرخه عمر شرکت
۸	۶-۱-۲- وجه نقد
۸	۶-۱-۳- جریان نقد عملیاتی
۹	۶-۱-۴- عدم تقارن زمانی جریان نقد عملیاتی
۹	۶-۱-۵- اندازه شرکت
۹	۶-۱-۶- سن شرکت
۹	۶-۱-۷- مخارج سرمایه ای شرکت
۹	۶-۱-۸- رشد فروش شرکت
۹	۶-۱-۹- بازده سالانه سهام شرکت
۱۰	۶-۱-۱۰- فعالیت های عملیاتی
۱۰	۶-۱-۱۱- صورت جریان وجوه نقد
۱۰	۷-۱- قلمرو تحقیق و جامعه آماری
۱۰	۸-۱- روش تحقیق
۱۰	۹-۱- روش گردآوری اطلاعات
۱۱	۱۰-۱- متغیرها و واژه های کلیدی

۱۲.....	فصل دوم: چارچوب نظری و پیشینه تحقیق
۱۳.....	مقدمه
۱۴.....	۱-۲- جریان وجوه نقد
۱۹.....	۲-۲- صورت جریان وجوه نقد (صورت گردش وجوه نقد)
۲۳.....	۳-۲- جریان وجوه نقد عملیاتی
۲۶.....	۴-۲- محافظه کاری
۳۱.....	۲-۴-۱- دیدگاه های محافظه کاری
۳۲.....	۲-۴-۲- دیدگاه قراردادی
۳۳.....	۲-۴-۳- دیدگاه دعاوی حقوقی
۳۳.....	۲-۴-۴- دیدگاه تقاضای منظم محافظه کاری
۳۴.....	۲-۴-۵- دیدگاه مالیاتی
۳۴.....	۲-۴-۶- دیدگاه هزینه های سیاسی
۳۵.....	۲-۴-۷- رقابت در بازار
۳۶.....	۲-۴-۸- انواع محافظه کاری
۳۶.....	۲-۴-۹- محافظه کاری نامشروط
۳۷.....	۲-۴-۱۰- محافظه کاری مشروط
۳۸.....	۲-۴-۱۱- اندازه گیری محافظه کاری
۳۹.....	۲-۴-۱۲- عوامل موثر بر محافظه کاری
۴۰.....	۲-۵- چرخه عمر شرکت
۴۳.....	۲-۶- اندازه شرکت
۴۴.....	۲-۷- بازده سهام شرکت
۴۵.....	۲-۸- مخارج سرمایه ای
۴۷.....	۲-۹- عدم تقارن زمانی عایدات (سود)
۴۸.....	۲-۱۰- عدم تقارن زمانی جریان نقد عملیاتی
۵۰.....	۲-۱۱- پیشینه تحقیقات انجام شده

۵۷.....	فصل سوم: روش شناسی تحقیق (متدولوژی)
۵۸.....	۱-۳-مقدمه
۵۹.....	۲-۳-روش تحقیق
۶۰.....	۳-۳-فرضیه ها ومدلهای تحقیق
۷۱.....	۴-۳-جامعه آماری
۷۱.....	۵-۳-نمونه آماری وروش نمونه گیری
۷۳.....	۶-۳-روش گردآوری اطلاعات
۷۳.....	۷-۳-روش تحقیق
۷۳.....	۸-۳-روش های آماری مورداستفاده درتحقیق
۷۴.....	۱-۸-۳-مدل داده های تابلویی
۷۴.....	۲-۸-۳-مزیت استفاده از داده های ترکیبی نسبت به سری های زمانی و مقطعی
۷۶.....	۳-۸-۳-روش های تخمین داده های تابلویی
۷۸.....	۴-۸-۳-آزمون های تشخیصی
۷۸.....	۱-۴-۸-۳-آزمون F لیمر
۷۸.....	۲-۴-۸-۳-آزمون هاسمن
۷۹.....	فصل چهارم: تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق
۸۰.....	۱-۴-مقدمه
۸۰.....	۲-۴-آمار توصیفی
۸۲.....	۳-۴-آزمون نرمالیتی (جارك-برا)
۸۳.....	۴-۴-آزمون مانایی متغیرهای مورد مطالعه (روش دیکی- فولر تعمیم یافته)
۸۴.....	۵-۴-بررسی ناهمسانی واریانس
۸۵.....	۶-۴-آزمون معنی دار بودن روش اثرات ثابت
۸۵.....	۱-۶-۴-آزمون آماره F
۸۵.....	۲-۶-۴-آزمون هاسمن
۸۶.....	۷-۴-آزمون ضرایب همبستگی پیرسون
۸۷.....	۸-۴-آماراستنباطی
۸۸.....	۹-۴-آزمون فرضیه های تحقیق

۸۸.....	۱-۹-۴-آزمون فرضیه اصلی اول
۸۹.....	۲-۹-۴-آزمون فرضیه فرعی - اول
۹۱.....	۳-۹-۴-آزمون فرضیه فرعی - دوم
۹۲.....	۴-۹-۴-آزمون فرضیه فرعی - سوم
۹۴.....	۵-۹-۴-آزمون فرضیه فرعی - چهارم
۹۵.....	۶-۹-۴-آزمون فرضیه اصلی - دوم
۹۷.....	۷-۹-۴-آزمون فرضیه فرعی - اول
۹۹.....	۸-۹-۴-آزمون فرضیه فرعی - دوم
۱۰۱.....	۹-۹-۴-آزمون فرضیه فرعی - سوم
۱۰۳.....	۱۰-۹-۴-آزمون فرضیه فرعی - چهارم
۱۰۶.....	فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات
۱۰۷.....	۱-۵-مقدمه
۱۰۷.....	۲-۵-خلاصه تحقیق
۱۰۸.....	۳-۵-نتایج تحقیق
۱۱۱.....	۴-۵-مقایسه نتایج تحقیق حاضر با سایر تحقیقات انجام شده
۱۱۴.....	۵-۵-پیشنهادات
۱۱۴.....	۱-۵-۵-پیشنهادات مبتنی بر نتایج تحقیق
۱۱۴.....	۲-۵-۵-پیشنهادات برای تحقیقات آتی
۱۱۶.....	منابع
۱۲۰.....	پیوست و ضمائم

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۳-۱- محدودیت های اعمال شده برای شرکت ها.....	۷۲
جدول ۴-۱- آماره توصیفی مربوط به متغیرهای تحقیق.....	۸۱
جدول ۴-۲- آزمون نرمال بودن جمله خطاها.....	۸۲
جدول ۴-۳- آزمون ریشه واحد جمعی بر روی متغیرها به روش دیکی فولر.....	۸۳
جدول ۴-۴- نتایج آزمون ناهمسانی واریانس با استفاده از آماره اصلاح شده والد.....	۸۴
جدول ۴-۵- نتایج آزمون آماره F.....	۸۵
جدول ۴-۶- نتایج آزمون هاسمن.....	۸۵
جدول ۴-۷- آزمون همبستگی بین متغیرهای تحقیق.....	۸۶
جدول ۴-۸- آزمون رگرسیون فرضیه اصلی- اول.....	۸۸
جدول ۴-۹- قابلیت تبیین و معناداری کل مدل.....	۸۸
جدول ۴-۱۰- آزمون رگرسیون فرضیه فرعی- اول.....	۸۹
جدول ۴-۱۱- قابلیت تبیین و معناداری کل مدل.....	۹۰
جدول ۴-۱۲- آزمون رگرسیون فرضیه فرعی- دوم.....	۹۱
جدول ۴-۱۳- قابلیت تبیین و معناداری کل مدل.....	۹۱
جدول ۴-۱۴- آزمون رگرسیون فرضیه فرعی- سوم.....	۹۲
جدول ۴-۱۵- قابلیت تبیین و معناداری کل مدل.....	۹۳
جدول ۴-۱۶- آزمون رگرسیون فرضیه فرعی- چهارم.....	۹۴
جدول ۴-۱۷- قابلیت تبیین و معناداری کل مدل.....	۹۴
جدول ۴-۱۸- آزمون رگرسیون فرضیه اصلی- دوم.....	۹۵
جدول ۴-۱۹- قابلیت تبیین و معناداری کل مدل.....	۹۵
جدول ۴-۲۰- عدم تقارن زمانی جریان نقد عملیاتی برای هر گروه چرخه عمر شرکت.....	۹۶
جدول ۴-۲۱- آزمون رگرسیون فرضیه فرعی- اول.....	۹۷
جدول ۴-۲۲- قابلیت تبیین و معناداری کل مدل.....	۹۷
جدول ۴-۲۳- عدم تقارن زمانی جریان نقد عملیاتی برای هر گروه اندازه شرکت.....	۹۸
جدول ۴-۲۴- آزمون رگرسیون فرضیه فرعی- دوم.....	۹۹

- جدول ۴-۲۵- قابلیت تبیین و معناداری کل مدل ۹۹
- جدول ۴-۲۶- عدم تقارن زمانی جریان نقد عملیاتی برای هر گروه سن شرکت ۱۰۰
- جدول ۴-۲۷- آزمون رگرسیون فرضیه فرعی - سوم ۱۰۱
- جدول ۴-۲۸- قابلیت تبیین و معناداری کل مدل ۱۰۱
- جدول ۴-۲۹- عدم تقارن زمانی جریان نقد عملیاتی برای هر گروه مخارج سرمایه ای ۱۰۲
- جدول ۴-۳۰- آزمون رگرسیون فرضیه فرعی - چهارم ۱۰۳
- جدول ۴-۳۱- قابلیت تبیین و معناداری کل مدل ۱۰۳
- جدول ۴-۳۲- عدم تقارن زمانی جریان نقد عملیاتی برای هر گروه رشد فروش شرکت ۱۰۴
- جدول ۴-۳۳- خلاصه نتایج حاصل از آزمون فرضیه های تحقیق ۱۰۵
- جدول ۴-۳۳- جدول مقایسه ای تحقیق حاضر با تحقیق انجام شده توسط کالینز و همکاران (۲۰۱۳) ۱۱۳

فصل اول:

کلیات تحقیق

۱-۱- مقدمه

تحقیقات مالی زیادی در زمینهٔ محافظه‌کاری در گزارشگری صورت پذیرفته است. پدیده محافظه‌کاری مفهومی قابل فهم است اما کشف و اندازه‌گیری آن به راحتی امکان پذیر نمی باشد. در طول دهه گذشته اندازه‌گیری محافظه‌کاری با معیار زمان بندی نامتقارن درآمدها گسترش یافته است. شاید بتوان باسو (۱۹۹۷)^۱ را اولین پژوهش گری دانست که به منظور اندازه‌گیری محافظه‌کاری در گزارشهای مالی به پژوهش تجربی دست زد. وی تلاش کرد محافظه‌کاری را با توجه به نتیجه‌ی آن اندازه‌گیری کند و برای تحقق این موضوع چنین استدلال کرد که میان تاثیر اخبار بد و اخبار خوب تفاوت معناداری وجود دارد. او یکی از دلایل این تفاوت در اخبار را رفتار دوگانه حسابداری در برخورد با ابهامات آینده بیان کرد. وی از بازدهی سهام به منظور تشخیص اخبار خوب و اخبار بد بهره جست. باسو (۱۹۹۷) محافظه‌کاری را گرایش حسابداری به الزام درجه بالاتری از تائیدپذیری برای شناسایی اخبار خوب در مقایسه با میزان تائیدپذیری لازم برای شناسایی اخبار بد تعریف کرده است. که این موضوع منجر به کم‌نمایی سود و در نتیجه دارایی‌ها می‌شود. او با استفاده از رگرسیون خطی از عایدات حسابداری در دوره بازدهی سهام نتیجه پیش بینی را مورد بررسی قرار داد که بیان میکرد درآمد حسابداری در شوک های منفی (اخبار بد اقتصادی) به هنگام تراز شوک های مثبت (اخبار خوب اقتصادی) است. در این تحقیق بر متغیرهای چرخه عمر شرکت (اندازه شرکت، سن، مخارج سرمایه ای و رشد فروش) متمرکز و نشان داده میشود که جریان نقد عملیاتی بطور قابل ملاحظه ای طی چرخه عمر شرکت تغییر میکند بطوریکه در مراحل اولیه چرخه عمر شرکت شرکتها موجودی نقد را مصرف کرده و جریان نقد عملیاتی منفی خواهند داشت و غیرعادی نیست که شرکت‌های جوان در مراحل اولیه چرخه

^۱ Basu

عمر در اخبار خوب اقتصادی (بازدهی مثبت سهام) جریان نقد عملیاتی منفی داشته باشند. در نهایت نشان داده میشود که رابطه مثبت و محکمی بین جریان نقد عملیاتی و اخبار خوب و بد اقتصادی در مراحل چرخه عمر شرکت وجود دارد.

این تحقیق به بررسی تاثیر چرخه عمر شرکت بر جریان نقد عملیاتی و عدم تقارن زمانی جریان نقد عملیاتی در شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران جهت افزایش آگاهی سرمایه گذاران و ایجاد زمینه انگیزه سرمایه گذاری در بورس اوراق بهادار اختصاص داده شده است.

۱-۲- بیان مساله

همانطور که همه موجودات زنده دارای چرخه عمر هستند و متولد می شوند، رشد میکنند و می میرند، شرکت ها نیز به عنوان شخصیت حقوقی دارای چرخه عمر می باشند که مدت زمان هر دوره میتواند متناسب بانوع فعالیت و عملکرد آن متفاوت باشد. به تناسب رشد شرکت و بلوغ آنها جریانات نقدی و میزان ریسک آنها نیز الگویی قابل پیش بینی تبعیت میکند (وکیلی فرد ۱۳۹۱). الگوهای جریان نقدی چرخه های عمر شرکت بطور سیستماتیکی تغییر میکنند (دیکسن ۲۰۱۱)^۱. از طرفی وجوه نقد از منابع بسیار مهم و حیاتی شرکتهای باشد که توان وجه نقد و نیاز نقد شرکت یکی از مهمترین عوامل ادامه حیات شرکت می باشد. در چارچوب نظری حسابداری مالی توجه خاصی به جریان نقد معطوف شده است بطوریکه کمیته تدوین استانداردهای بین المللی حسابداری^۲ در استاندارد بین المللی شماره ۷ بیان میکند: اطلاعات مربوط به جریان های وجوه نقد یک واحد تجاری برای استفاده کنندگان صورتهای مالی در فراهم کردن مبنایی به منظور ارزیابی توان آن واحد در ایجاد وجوه نقد و نیازهای آن واحد در به کارگیری این وجوه سودمند است. همچنین تصمیمات اقتصادی که توسط استفاده کنندگان اتخاذ می شود مستلزم ارزیابی توانایی واحد تجاری در ایجاد وجوه نقد، زمانبندی و اطمینان از آن است. جریان نقدی ذاتی رامی توان در سه گروه طبقه بندی نمود که عبارتند از: جریانات نقدی عملیاتی، جریان نقدی غیر عملیاتی و جریانات نقدی مالی. جریانات نقدی عملیاتی مربوط به عملیات شرکت

^۱ Diksen

^۲ FASB

بوده و از آن جهت که نشان دهنده میزان وجوه نقدی است که شرکت در طول فعالیت خود حاصل میکند از اهمیت بسیاری برخوردار است (کیوسو، کیمل ۲۰۰۷).^۱

در این تحقیق سعی میشود به سوالات زیر پاسخ داده شود:

- آیا بین جریان نقد عملیاتی و چرخه عمر شرکت رابطه ای وجود دارد؟
- آیا بین عدم تقارن زمانی جریان نقد عملیاتی و چرخه عمر شرکت همبستگی وجود دارد؟
- آیا بین متغیرهای چرخه عمر شرکت و جریان نقد عملیاتی و عدم تقارن زمانی جریان نقد عملیاتی رابطه ای وجود دارد؟

۱-۳- هدفهای تحقیق

در نظریه های اقتصاد و مدیریت، چرخه عمر شرکتها و موسسات به مراحل تقسیم میشوند و آنها با توجه به هر مرحله از حیات اقتصادی خود سیاست و خط مشی مشخصی را دنبال میکنند این سیاست ها به گونه ای در اطلاعات حسابداری شرکتها منعکس می شوند (کرمی و عمرانی، ۱۳۸۹). کالینزو همکاران (۲۰۱۳) با استفاده از مدل باسو (۱۹۹۷) عدم تقارن زمانی سود را در یک رویکرد تحلیلی به دو بخش عدم تقارن زمانی اقلام تعهدی^۲ و عدم تقارن زمانی جریان نقد عملیاتی^۳ تفکیک نمودند. عدم تقارن زمانی جریان نقد عملیاتی که اشاره به عدم وقوع همزمان جریان نقد عملیاتی و بازده دارد، مرتبط و منعکس کننده قضاوت های مدیریت در سیستم اندازه گیری حسابداری نمی باشد بلکه برآیند و محصول فرعی خصوصیات بنیادی سودآوری شرکت است. این خصوصیات تعیین کننده جریان نقد عملیاتی شرکت، چگونگی ارزش گذاری شرکت در طی مراحل مختلف چرخه عمر خود و ویژگیهای جریان نقد عملیاتی در طول مراحل چرخه عمر شرکت هستند. بنابراین یک الگوی منظم و قابل پیش بینی میان بازده و جریان نقد عملیاتی در طول مراحل چرخه عمر شرکت وجود دارد. این الگوی منظم در طول مراحل چرخه عمر شرکت و در محیط های خوب و بد اقتصادی از لحاظ عدم تقارن زمانی وقوع ارتباط های گوناگونی دارد.

^۱ Kimel

^۲ Accrual asymmetric timeliness

^۳ Operating cash flows asymmetric timeliness

در این تحقیق با استفاده از مدل‌های آنتونی و رامش (۱۹۹۲)^۱ و مدل باسو (۱۹۹۷)^۲ و مدل‌های ارائه شده توسط کالینز و همکاران (۲۰۱۲)^۳ به بررسی تأثیر چرخه عمر شرکت بر جریان نقد عملیاتی و عدم تقارن زمانی جریان نقد عملیاتی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته شده است. به عبارت دیگر هدف این تحقیق راکه نسبت به تحقیقات پیشین متمایز می‌کند تأثیر چرخه عمر شرکت و متغیرهای چرخه عمر شرکت بر عدم تقارن زمانی جریان نقد عملیاتی است. در واقع بر اساس این تحقیق میتوان رابطه بین جریان نقد عملیاتی و اخبار خوب و بد اقتصادی طی چرخه عمر شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران دست یافت و تأثیر متغیرهای چرخه عمر شرکت بر جریان نقد عملیاتی شرکت‌های در حال رشد پرداخته شده است. نتایج این پژوهش می‌تواند برای طیف گسترده‌ای از اشخاص به مانند: فعالان بازار سرمایه، مدیران واحدهای تجاری، سرمایه‌گذاران بالقوه و بالفعل و تحلیلگران مالی مفید باشد.

۱-۴- اهمیت موضوع تحقیق و انگیزه انتخاب آن

وجه نقد یکی از مهمترین دارایی‌های واحد تجاری است. سرمایه‌گذاران، اعتباردهندگان و سایر ذینفعان برای ارزیابی واحد تجاری به توانایی آن در ایجاد افزایش وجه نقد اهمیت زیادی می‌دهند. در بسیاری از تصمیمات مالی، مدل‌های ارزش‌گذاری اوراق بهادار، روش‌های ارزیابی طرح‌های سرمایه‌ای، طرح‌های پاداش مدیریت، قراردادهای وام و غیره، جریان‌های نقدی نقش محوری دارد. اطلاعات تاریخی صورت‌جریان وجه نقد معیاری است که می‌تواند در سنجش عملکرد گذشته شرکت و نیز قضاوت نسبت به منابع، زمان و میزان اطمینان از تحقق جریانهای نقدی آتی به استفاده کنندگان کمک کند. استفاده از صورت‌جریان وجه نقد و بخصوص جریان‌های نقدی حاصل از عملیات در میان استفاده‌کنندگان از اطلاعات صورت‌های مالی دارای روندی رو به رشد می‌باشد. هرچند در ایران سابقه تهیه صورت‌جریان وجوه نقد و گزارش خالص وجوه نقد حاصل از عملیات در مقایسه با تهیه صورت سود و زیان و گزارش سود کمتر است؛ اما نگاهی به روند تغییرات طی

^۱ Anthony and Ramesh

^۲ Basu

^۳ Collins

سال های اخیر نشان می دهد که محتوای اطلاعاتی وجه نقد حاصل از عملیات برای سرمایه گذاران در حال افزایش است.

محافظه کاری یکی از ویژگی های برجسته گزارشگری مالی است که در سال های اخیر بخاطر رسوایی های مالی (در شرکت هایی مانند انرون و ورلد کام) توجه بیشتری را به خود جلب کرده است. محافظه کاری شرطی برای اولین بار توسط باسو (۱۹۹۷) بعنوان جنبه مهمی از محافظه کاری مطرح شد که در آن عدم تقارن زمانی سود بعنوان معیاری جهت اندازه گیری محافظه کاری شرطی مورد استفاده قرار گرفت. کالینز و همکاران (۲۰۱۲) با استفاده از مدل باسو (۱۹۹۷) و با توجه به اجزای سود حسابداری در مبنای تعهدی، عدم تقارن زمانی سود را به دو بخش "عدم تقارن زمانی جریان نقد عملیاتی و عدم تقارن زمانی اقلام تعهدی" تفکیک نمودند. عدم شناسایی مواردی که بر عدم تقارن زمانی جریان نقد عملیاتی اثر می گذارند می توانند موجب اختلال و جهت گیری در بررسی هایی گردند که از ارزیابی عدم تقارن زمانی مبتنی بر سود استفاده می کنند. یکی از ویژگی های اقتصادی شرکت ها چرخه عمر می باشد. طبق تئوری چرخه عمر، شرکت ها در مراحل مختلف چرخه عمر از نظر مالی دارای نمودگر ها و رفتار خاصی هستند. بدین معنی که ویژگی های مالی یک شرکت متأثر از مرحله ای از چرخه عمر است که شرکت در آن قرار دارد. مؤسسات و شرکت ها با توجه به هر مرحله از حیات اقتصادی خود سیاست و خط مشی مشخصی را دنبال می کنند. این سیاست ها به گونه ای در اطلاعات حسابداری شرکت ها منعکس می شوند. تا کنون مقالات متعددی در زمینه جریان نقد با تکیه بر شواهد تجربی برگرفته از بازار سرمایه ایران به چاپ رسیده است، لیکن در هیچیک از این تحقیقات تأثیر چرخه عمر شرکت بر جریان نقد مورد توجه قرار نگرفته است.

تحقیقات پیشین عدم تقارن زمانی مثبتی را برای جریان وجه نقد یافتند که این یافته باعث شده است که این نگرانی پیش آید که ممکن است در تحقیقات پیش از این تنها به رویکرد ترازنامه ای در تخمین و پیش بینی اقلام نقدی و تعهدی پرداخته شده باشد چراکه رویکرد ترازنامه ای باعث در نظر گرفتن برخی اقلام تعهدی به جای اقلام نقدی و در نتیجه پیداشدن خطا در تخمین می گردد.

این تحقیق از سه دیدگاه زیر حائز اهمیت میباشد: